

MỘT TRUNG VỆ BỊ MẤT TÍCH

"Xin vui lòng chờ tôi. Bất hạnh kinh khủng. Mất trung vệ cánh phải. Cần thiết cho ngày mai. Ô-vơ".

- Bưu ấn từ Strand. Giờ gửi: 10 giờ 36 phút - Holmes nói, sau khi đã đọc bức điện tin - Thần kinh ông Ô-vơ bị căng thẳng lắm nên mới viết văn bản rời rạc như vậy. Máy ngày nay nhàn rồi quá, bất cứ một vấn đề nhỏ nào cũng sẽ được hoan nghênh.

Đó là một người trẻ tuổi, to con, mạnh khỏe với cả tạ xương và cơ bắp, hai bờ vai của ông đựng sát hai bên khung cửa ra vào. Ông lần lượt nhìn chúng tôi với một vẻ lo âu:

- Thưa, ông là Sherlock Holmes?

Holmes chào người khách.

- Tôi vừa từ Scotland Yard ra. Ông thanh tra Hóp-kin khuyên tôi tới gặp ông. Ông ấy nói rằng việc này thích hợp với ông hơn.

- Ông hãy ngồi xuống. Và cho tôi biết đó là chuyện gì. Tô-tân... Chắc chắn là ông đã có nghe nhắc đến anh ta?... Anh ta là cái bản lề của toàn đội. Khi anh ta chuyển bóng, dù anh ta móc bóng, dù anh ta dắt bóng, không một ai có thể cản được. Và chẳng, anh ta còn có đầu óc. Bên

cạnh anh, chúng tôi đều là những đứa trẻ. Tôi phải làm sao đây? Nếu ông không giúp tôi tìm cho ra Tô-tân thì chúng tôi chắc chắn bị thua.

Khi người thanh niên dứt lời, Holmes duỗi tay, lấy bộ sưu tập ra, nhưng anh không tìm thấy tên Tô-tân. Tối lượt người khách của chúng tôi tỏ vẻ ngạc nhiên.

- Coi nào, thưa ông Holmes, tôi cứ tưởng là ông đã biết anh ta chứ! Nếu ông chưa từng nghe nhắc tới Tô-tân thì ông cũng chẳng biết ai là Ô-vơ.

Với tâm trạng vui vẻ, Holmes ra dấu là anh cũng không biết.

- Kinh khủng thật - Nhà lực sĩ găm lên - Tôi là người chỉ huy đội bóng nhà trường. Tôi chẳng là cái thá gì cả. Nhưng tôi không thể ngờ được là tại nước Anh lại có người không biết đến Tô-tân, nhà vô địch trong các trung vệ, tay cừ của Cambridge, của Blackheath, 5 lần đoạt giải quốc tế... Nhưng thưa ông Holmes, ông đã sống ở đâu vậy?

Holmes phá ra cười trước vẻ ngạc nhiên ngây thơ của chàng trai khổng lồ trẻ tuổi.

- Chúng tôi không cùng sống trong một vũ trụ, thưa ông Ô-vơ. Ông sống trong một thế giới lành mạnh hơn, thú vị hơn tôi. Nhưng mà này ông bạn tốt bụng, hãy ngồi xuống và nói một cách từ tốn về chuyện gì đã xảy ra.

Ô-vơ để lộ sự bối rối của một người quen sử dụng những cơ bắp hơn là trí tuệ. Giữa vô số những câu nói lặp đi lặp lại, anh đã trình bày chi tiết câu chuyện kỳ lạ như sau:

- Tôi là người điều khiển đội bóng bầu dục của đại học Cambridge và Tô-tân là cột trụ của đội. Ngày mà

chúng tôi sẽ đấu với đội của đại học Oxford. Hôm qua chúng tôi đến Luân Đôn và ở một khách sạn. Lúc mười giờ, tôi đi qua một vòng các phòng để xem các bạn đồng đội đã đi ngủ chưa. Tôi trao đổi vài câu nói với Tô-tân trước khi anh lên giường. Tôi thấy anh xanh xao, có vẻ lo lắng. Tôi hỏi anh vì sao. Anh trả lời là anh rất khỏe, chỉ hơi nhức đầu thôi. Nửa tiếng đồng hồ sau, người gác cửa tới cho tôi hay là có một người có râu, đem một lá thư tới cho Tô-tân. Vì Tô-tân chưa ngủ, người gác cổng đã cầm thư đó lên trao tận tay anh. Đọc xong, anh ta cúi xuống cái ghế dựa, tựa hồ như anh đã bị quất một dùi cui. Người gác cổng kinh hoàng, muốn đi tìm tôi nhưng Tô-tân đã ngăn lại, anh đã uống một cốc nước lớn, mặc quần áo rồi đi xuống, nói vài lời với người đợi dưới gian tiền sảnh, rồi cả hai ra đi. Sáng nay, căn phòng của Tô-tân trống tuênh, chăn nệm vẫn còn y nguyên, đồ đạc cũng vẫn nguyên. Tôi có cảm tưởng rằng chúng tôi sẽ không bao giờ còn gặp lại anh nữa!

- Anh đã làm những gì? - Holmes hỏi.

- Tôi điện về Cambridge để xem coi có tin tức gì về anh không. Cambridge điện trả lời là "Không một ai trông thấy anh ta cả". - Liệu anh ta có thể trở về Cambridge được không?

- Có một chuyến tàu chót vào hồi 11 giờ 15.

- Nhưng, theo tin tức của anh, thì anh ta không đáp chuyến tàu đó?

- Vâng, không ai thấy anh ấy ở Cambridge cả.

- Thế rồi sau đó anh làm gì?

- Tôi đánh điện cho huân tước Giêm.

- Tại sao lại gửi cho huân tước.

- Tô-tân là trẻ mồ côi, và huân tước Giêm là bác ruột của anh.

- Điều đó soi sáng nội vụ một cách đặc biệt. Huân tước Giêm là một trong những người Anh giàu có nhất. Tô-tân đã nói với tôi như vậy.

- Và bạn anh là người thừa kế di sản của ông Giêm.

- Vâng, ông già đã tám mươi tuổi, và lại mắc bệnh nữa. Ông chưa bao giờ cho Tô-tân một xu. Đó là một người cực kỳ hà tiện, nhưng rồi tất cả gia tài sẽ về tay anh ấy một ngày gần đây thôi.

- Anh có nhận thư trả lời của huân tước không?

- Không.

- Tại sao bạn anh lại đi tới nhà huân tước?

- Tối hôm qua, có một cái gì đó làm cho anh ấy lo lắng. Nếu đó là một vấn đề tiền bạc, có thể anh đã đi tới nhà ông ấy.

- Được. Tôi sẽ chăm lo vụ này. Tôi không biết nói gì hơn là khuyên anh nên chuẩn bị cho cuộc thi đấu mà đừng có trông mong gì vào chàng trai đó nữa. Chắc chắn phải có một việc gì cực kỳ quan trọng mới khiến anh ta bỏ đi như vậy. Có thể điều quan trọng đó đã giữ anh ta lại. Chúng ta hãy tới khách sạn và nói chuyện với người gác cổng.

Holmes mau chóng làm thân với người gác khách sạn và thu được nhiều tin tức:

- Người đem tin ăn mặc không hẳn đáng hoàng mà cũng không hẳn là một người thợ. Ông ta thuộc loại "trung gian". Một người trạc năm mươi tuổi, có bộ mặt xanh xao, tóc hoa râm. Bàn tay ông ta run lên khi ông lấy lá thư ra. Tô-tân đã nhét lá thư vào túi, không bắt tay

người đó. Họ đã nói chuyện rất ngắn, rồi cả hai vội vàng bỏ đi. Lúc đó là 10 giờ rưỡi.

- Anh là người gác cổng ban ngày, phải thế không?

- Vâng. Tôi hết phiên vào lúc mười một giờ.

- Có lẽ người gác cổng ban đêm đã không thấy gì.

- Vâng. Một toán người đi xem hát về muộn. Không có ai khác.

- Hôm qua, anh gác suốt ngày?

- Vâng.

- Anh đã được tin nhắn gửi cho ông Tô-tân.

- Có. Một bức điện.

- Lúc mấy giờ?

- Khoảng 6 giờ.

- Lúc đó ông Tô-tân ở đâu?

- Tại đây.

- Anh có mặt ở đây khi ông ấy đọc bức điện?

- Vâng. Tôi chờ đợi để xem có trả lời không.

- Thế là có điện trả lời phải không?

- Vâng. Ông ấy đã viết một bức điện trả lời.

- Anh có cầm lấy bức điện đó không?

- Không. Chính ông ấy mang đi.

- Nhưng ông ấy đã viết trong lúc anh có mặt ở đây?

- Vâng. Khi ông ấy viết xong. Ông bảo tôi: "Tốt lắm, anh bạn! Tôi sẽ đích thân lo liệu việc này".

- Ông ấy viết bằng gì?

- Ngòi bút.

- Ông ấy đã dùng một trong những tờ giấy in sẵn để trên bàn này à?

- Vâng. Viết trên tờ giấy thứ nhất.

Holmes đứng lên, cầm lấy mẫu in sẵn, đem tới bên cửa sổ và quan sát kỹ lưỡng tờ bên trên.

- Đáng tiếc là anh ấy không viết bằng bút chì! Bút chì thường để lại bên dưới một dấu... Tuy nhiên, tôi vui mừng là anh ta đã viết bằng một cây bút có ngòi lớn, mực nhiều và có thể còn vết tích trên tờ giấy thấm... Đây rồi! Anh giật lấy một tờ giấy thấm trên có những nét chữ ngược. Ô-vơ tỏ ra sôi động, kêu lên:

- Hãy đặt ngược nó trước tấm gương.

- Không cần - Holmes nói - Tờ giấy thấm này mỏng, cứ nhìn vào mặt sau là chúng ta có thể đọc được.

Anh lật ngược tờ giấy thấm lại và chúng tôi đọc:

"Đừng bỏ rơi chúng tôi, vì lòng kính Chúa!".

- Đó là cái đoạn chót của bức điện tín mà Tô-tân đã gửi vài tiếng đồng hồ trước khi anh ta biến mất. Ít ra cũng có sáu từ đã chúng ta không đọc được, nhưng mấy chữ còn lại: "Đừng bỏ rơi chúng tôi, vì lòng kính Chúa" chứng tỏ rằng chàng trai này đã thấy một mối nguy hiểm kinh khủng đang tới gần, và một ai đó có thể che chở được anh. Danh từ "chúng tôi" cho thấy có một người khác nữa bị dính líu vào.

- Cần phải tìm hiểu xem bức điện đã được gửi cho ai!

- Tôi nói.

- Đúng vậy. Nhưng nếu anh vào một nhà bưu điện để yêu cầu được đọc cái cuống của sổ biên nhận thì các nhân viên sẽ tỏ ra ít sẵn lòng làm vừa lòng anh. Trước sự hiện diện của ông, ông Ô-vơ, tôi muốn được coi qua những giấy tờ mà Tô-tân đã để lại trên bàn.

Holmes kiểm tra cẩn thận các thư từ, biên lai và cuốn sổ tay.

- Không có gì trong này cả. Nhân đây, tôi thấy là bạn ông có một sức khoẻ thật tốt đấy chứ? Anh ta không có những trở ngại vụn vặt về sức khoẻ chứ?

- Anh ấy vững như bàn thạch!

- Ông có thấy anh ấy bị đau ốm bao giờ không?

- Không một ngày nào!

- Có thể là anh ấy không được khoẻ như ông nghĩ. Tôi thiên về việc tin rằng anh ấy có những sự buồn phiền bí mật. Nếu được ông cho phép, tôi sẽ đem theo hai hoặc ba tờ giấy, để đi điều tra tiếp. - Xin chờ một chút! - Một giọng ảo não kêu lên.

Chúng tôi quay lại và thấy một ông già nhỏ bé trên ngưỡng cửa. Ông ăn vận đồ đen màu gỉ sắt, đội một cái mũ cao, thành có vành rộng, trang điểm một cái cà-vạt trắng, thắt vụng về.

- Ông là ai mà lại đụng tới giấy tờ của người vắng mặt.

- Tôi là một thám tử tư và tôi thử tìm cách giải thích sự biến mất của ông Tô-tân.

- Ai thuê ông làm việc đó?

- Ông này đây, bạn của Tô-tân.

- Ông là ai?

- Tôi là Ô-vơ, người dìu dắt đội bóng.

- Vậy ra ông là người đã gửi điện cho tôi đây. Tôi là huân tước Giêm. Như vậy là ông đã nhờ tới một thám tử?

- Vâng.

- Mà ông sẵn lòng chi trả các phí tổn.

- Anh Tô-tân sẽ chi trả, khi chúng tôi tìm ra anh ấy.

- Nhưng nếu người ta không tìm ra nó, thì ai trả tiền.

- Trong trường hợp đó, chắc chắn rằng gia đình Tô-tân sẽ...

- Đừng trông mong gì - Ông già hét lên - Đừng trông mong ở tôi, dù chỉ một xu! Một xu, ông nghe chứ! Thừa ông thám tử. Về phần những giấy tờ mà ông đang tự ý cầm trong tay đó, ông phải tường trình cho tôi biết một cách nghiêm túc!

- Được lắm - Sherlock Holmes nói - Trong lúc chờ đợi, tôi xin mạn phép hỏi xem ông có ý nghĩ nào về sự mất tích của cháu ông?

- Tôi chẳng có một ý nghĩ nào hết. Anh ta đã trưởng thành, vậy anh ta hãy tự chăm sóc lấy mình và nếu anh ta đi lạc như một đứa trẻ, thì tôi không chịu tốn tiền để tìm kiếm anh ta.

- Tôi hiểu quan điểm của ông - Holmes trả lời với một ánh mắt tinh nghịch - Nhưng có thể ông lại chưa hiểu quan điểm của tôi. Tô-tân là một người nghèo. Nếu như anh ta bị bắt cóc, thì chắc chắn đó không phải là người muốn cướp một món của cải nào của anh. Nhưng danh tiếng của ông thì lừng lẫy khắp toàn cầu, thừa huân tước, rất có thể một toán trộm cướp đã bắt cóc cháu ông với hy vọng sẽ khai thác được những tin tức về ngôi nhà của ông, những thói quen của ông, những của cải của ông...

Giương mặt người khách trở nên trắng bệch.

- Chúa ơi, chưa bao giờ tôi nghĩ đến điều đó. Nhưng Tô-tân là một chàng trai dũng cảm, sẽ không bao giờ phản bội người bác ruột của mình. Ngay chiều nay, tôi sẽ đem các đồ bằng bạc gửi vào ngân hàng. Trong lúc chờ đợi! Thừa ông thám tử, ông hãy xem xét

kỹ từng hòn đá. Còn về tiền bạc... Coi nào, cho tới con số là 5 bảng, chúng ta cứ nói là 10 bảng đi, ông có thể tin cậy nơi tôi!

Ngay khi đã dịu đi, ông già keo kiệt cũng không thể cho chúng tôi một tin tức gì, bởi lẽ ông ta biết rất ít về đời sống của người cháu ông. Vậy thì hướng điều tra duy nhất nằm trong cái mẫu điện tín này. Holmes chép lại nội dung bức điện, chúng tôi bắt tay ông già. Ô-vơ bỏ đi, để tham khảo ý kiến các bạn đồng đội về cách ra quân của đội bóng. Holmes và tôi đi đến bưu cục gần nhất. Đến trước cổng, chúng tôi dừng lại, anh nói:

- Với một trát toà thì chúng ta có thể đòi hỏi được xem cái cuống điện báo, nhưng chúng ta không phải là cảnh sát chính thức. Tuy vậy chúng ta cứ thử xem!

- Tôi rất tiếc phải làm phiền bà - Anh nói một cách lễ độ với một thiếu phụ ngồi sau ghi-sê - Nhưng hẳn phải có một sự sai lầm về bức điện tín mà tôi đã gửi đi ngày hôm qua. Tôi đã không nhận được điện trả lời, và tôi e là mình đã quên ghi tên ở cuối bức điện. Bà có thể nào kiểm tra lại giùm được chăng?

Người thiếu phụ lật cuốn sổ ra xem.

- Ông đã gửi đi hồi mấy giờ?

- Sau sáu giờ một chút.

- Bức điện gửi cho ai?

Holmes đặt một ngón tay lên môi và thì thầm với giọng tâm sự.

- Những chữ chót là "Vì lòng kính Chúa".

Người đàn bà gõ ra một cái cuống điện báo.

- Nó đây. Ông đã không đề tên ông! - Bà ta nói khi bày bức điện ra trên quầy.

- Chính vì thế mà tôi không nhận được hồi âm! - Holmes reo lên - Ô, tôi mới thật đại dột làm sao! Xin chào bà, và xin cảm ơn bà nhiều.

Anh phát ra một tiếng cười nhỏ trong cuống họng và xoa hai bàn tay vào nhau ngay khi chúng tôi ra tới phố. Tôi hỏi:

- Thế nào?

- Tốt. Tôi đã hình dung ra bảy mảnh khoé để có thể liếc nhìn qua bức điện đó, thành công ngay trong mảnh khoé đầu tiên.

- Anh đã thấy gì?

- Đi ra ga công trường Kinh! - Anh kêu lên với người xà ích mà anh đã gọi xe.

- Chúng ta đi du lịch à?

- Phải, chúng ta phải đi tới Cambridge. Anh hẳn đã thấy sự mất tích này xảy ra trước một trận đấu quan trọng, và rằng người cầu thủ đó lại là cột trụ của đội bóng. Có thể đó chỉ là một sự trùng hợp, nhưng nó thật đáng quan tâm. Thể thao tài tử không có những vụ đánh cá lớn, nhưng tổng số tiền đánh cá rải rác trong quần chúng cũng không nhỏ, và rất có thể là một ai đó có lợi khi bắt cóc một cầu thủ trong vài ngày, như một tên cướp cá ngựa đã bắt cóc những con ngựa nòi. Đó là một lối giải thích. Một lối thứ hai cũng có thể chấp nhận vì chàng trai đó là người thừa kế một tài sản lớn.

- Những giả thiết đó không tính đến bức điện tín!

- Rất đúng. Chính vì muốn tìm hiểu một điều gì đó về bức điện tín mà chúng ta mới đi Cambridge.

Khi chúng tôi mới tới nơi thì trời đã sẩm tối. Holmes thuê xe ngựa ở nhà ga và đưa ra địa chỉ của bác sĩ Lê-li.

Vài phút sau cỗ xe dừng lại trước một ngôi nhà lớn trên đường phố chính. Chúng tôi bước vào, và sau một hồi chờ đợi khá lâu, chúng tôi gặp một bác sĩ ngồi đằng sau cái bàn trong phòng mạch: bác sĩ Lê-li.

Ông cầm tấm danh thiếp của Holmes và nhìn chúng tôi với một dáng vẻ kém nhã nhặn.

- Tôi có biết danh ông, thưa ông Sherlock Holmes, và tôi biết ông làm nghề gì: một trong những nghề mà tôi chê bai.

- Sự đánh giá đó được chia sẻ bởi những kẻ phạm tội! - Holmes trả lời một cách bình thản.

- Cái chỗ mà ông dễ bị chỉ trích đó là việc ông lục lọi vào trong những bí mật của các cá nhân, đào bới những việc riêng tư của người khác và làm mất thời giờ của những người còn bận rộn hơn ông nữa. Chẳng hạn như vào lúc này đây, tôi đang soạn thảo một bản chuyên luận thay vì ngồi nói chuyện với ông.

- Tất nhiên rồi! Nhưng cuộc nói chuyện này có thể còn quan trọng hơn bản chuyên luận của ông. Tuy vậy, tôi có thể nói với ông rằng chúng tôi cố gắng để tránh đưa ra công luận những việc riêng tư... Tôi tới đây để nói với ông về ông Tô-tân.

- Về việc gì?

- Ông biết ông ấy mà.

- Đó là một người bạn thân của tôi.

- Anh ta đã bị mất tích.

- A, vậy sao...?

Gương mặt ông bác sĩ vẫn bình thản.

- Đêm vừa qua, anh ấy rời khách sạn. Từ đó, bất vô âm tín.

- Ngày mai là cuộc đấu lớn giữa hai đội Oxford - Cambridge. Tôi không có thiện cảm với những trò trẻ con đó. Nhưng số phận của chàng trai thì khiến tôi quan tâm một cách sâu xa.

- Vậy thì tôi xin ông dành mỗi thiện cảm cho cuộc điều tra về số phận của ông Tô-tân. Ông biết anh ấy ở đâu không?

- Không.

- Hôm qua, ông không gặp anh ấy?

- Không.

- Ông Tô-tân có được mạnh khỏe không?

- Sức khỏe toàn hảo.

- Ông chưa bao giờ thấy anh ấy bị đau ốm sao?

- Chưa bao giờ.

Holmes đặt một tờ giấy trước mặt bác sĩ:

- Vậy thì ông giải thích như thế nào về tờ biên nhận mười ba đồng ghi-nê do Tô-tân trả cho bác sĩ Lê-li trong tháng trước. Tôi đã thấy tờ giấy này trong số những tờ giấy khác của anh ta.

Ông bác sĩ đỏ mặt tía tai.

- Tôi không cần giải thích với ông, thưa ông Holmes.

Holmes nhét tờ biên nhận vào trong ví.

- Chẳng lẽ ông thích giải thích trước công chúng. Tôi đã thưa với ông rằng tôi sẽ giữ im lặng. Người ta sẽ không ngoan biết bao khi thổ lộ riêng với tôi.

- Tôi không biết gì cả.

- Ông có nhận được tin gì của Tô-tân từ Luân Đôn không?

- Không!

- A! Nhà bưu điện này kỳ cục thật - Holmes thở dài - Một bức điện khẩn đã do Tô-tân đánh đi từ Luân Đôn vào hồi 6 giờ 15 chiều hôm qua... Một bức điện có liên quan tới sự mất tích của anh ta... Ấy thế mà người nhận lại không nhận được! Tôi sẽ tới bưu điện làm đơn khiếu nại!

Bác sĩ Lê-li nhảy cẫng lên. Mặt ông chuyển sang màu đỏ sẫm.

- Tôi ra lệnh cho ông ra khỏi nhà tôi - Ông ta kêu lên - Ông có thể nói với ông chủ của ông, huân tước Giêm, rằng tôi không có việc gì cần giải quyết với ông ta cả; cũng như với những nhân viên của ông ta.

Ông nhấn chuông một cách giận dữ.

-... John, hãy đưa hai ông này về.

Một người quản gia oai vệ đẩy chúng tôi ra cửa. Ra tới ngoài đường, Holmes phá ra cười:

- Anh Watson, thế là chúng mình bị thất bại ở hiệp thứ nhất. Ta đấu tiếp nhé. Cái lữ quán nhỏ kia, ngay trước mặt căn nhà của Lê-li rất thích hợp với các nhu cầu của chúng ta. Anh chịu phiền tới đó hỏi thuê một phòng trọ ở mé trước, tôi đi lo vài việc vặt.

Holmes trở về lữ quán trước chín giờ tối. Anh mệt mỏi, ủ rũ, bụi bặm bám đầy người. Một bữa ăn nhẹ được dọn trên bàn. Sau khi ăn xong, anh mời tẩu thuốc nhưng lúc đó tiếng động của một cỗ xe khiến anh đứng lên và ngó ra ngoài khung cửa sổ. Một cỗ xe và một cặp ngựa lông xám đang đứng bất động trước cửa nhà bác sĩ.

- Cỗ xe này đã ra đi vào lúc 6 giờ rưỡi; bây giờ đã hơn 9 giờ. Sau 3 tiếng đồng hồ đi và về. Vậy nơi ông ta đến cách đây 15 hoặc 18 cây số. Và ông ta đi như vậy mỗi ngày một lần, có khi tới hai lần.

- Điều đó chẳng có gì đáng ngạc nhiên đối với một y sĩ có đồng thân chủ. - Nhưng Lê-li không có thân chủ. Đó là một diễn giả, một thầy thuốc tham vấn, ông ta ít chịu trị bệnh, cốt để không bị phân tâm trong lúc viết sách. Tại sao ông ta lại ra đi như thế? Đi để gặp ai?

- Gã xà ích của ông.

- Tôi có ngờ lời với hắn, nhưng gã mất dạy đó đã thả chó ra. May mắn là không có con chó nào chịu nổi cây can của tôi. Nhưng một người địa phương đã cho tôi biết những thói quen và chuyển đi hàng ngày của ông ta.

Giữa lúc chúng tôi đang nói chuyện thì cỗ xe lại ra đi.

- Anh không thể theo dõi chiếc xe à?

- Hoan hô, anh thật là chói lọi. Hồi chiều tôi đã làm như anh vừa nói: tôi tới tiệm bán xe đạp, thuê một chiếc theo sau xe, cách khoảng chừng một trăm thước cho tới khi chúng tôi rời xa thành phố. Khi đi vào con đường lớn thì cỗ xe dừng lại. Tôi cũng dừng lại, ông bác sĩ xuống xe và đi nhanh tới tôi. Ông ta nói rằng con đường chật hẹp quá và mong muốn cỗ xe của ông không làm cản trở cho việc đạp xe của tôi. Ngay đó tôi vượt qua xe ngựa, tôi đạp trong nhiều cây số rồi dừng lại ở một nơi thích hợp để chờ xem cỗ xe có đến không. Xe không đi qua chỗ đó, nó đã rẽ sang một trong những con đường phụ. Tôi chạy ngược lại, nhưng không thấy cỗ xe. Nhưng vì ông ta đã nói rằng ông ta nhất quyết không cho một ai theo dõi ông, nên việc này là quan trọng và tôi quyết lời nổ ra ánh sáng.

- Ngày mai chúng ta sẽ theo dõi ông ta.

Tôi đã gửi điện cho Ô-vơ, nhờ anh ta cho biết là ở đây có phương tiện nào kín đáo để đi theo dõi không?

Trong lúc chờ đợi, chúng ta phải theo dõi bác sĩ Lê-li: ông ta biết chàng trai đó ở đâu, tên ông có trên cái cuống điện báo.

Ngày hôm sau, vào giờ ăn điểm tâm, người ta đem đến cho chúng tôi một lá thư:

"Thưa ông!

Ông chỉ phí thì giờ khi theo dõi tôi. Tôi có một tấm kính gắn sau cỗ xe ngựa. Nếu ông muốn đi trong 30 cây số mà cuối cùng nó sẽ dẫn ông về điểm khởi hành, thì ông cứ việc bám theo tôi. Ngoài ra, tôi báo cho ông biết rằng không phải cứ tò mò theo tôi mà ông sẽ tìm thấy ông Tô-tân. Trái lại, ông hãy trở về Luân Đôn mà tìm, đồng thời báo cho ông chủ của ông biết rằng ông đã không thành công tại nơi này. Chắc chắn là tại đây, ông chỉ phí thì giờ mà thôi.

Người tận tâm với ông.

Bác sĩ Lê-li".

- Một đối thủ trung thực, thẳng thắn, ông ta kích thích óc tò mò của tôi và tôi muốn làm quen với ông ta - Holmes nói.

- Cỗ xe của ông ta giờ đây đang đứng trước cửa, ông ta đang lao xe vào kìa. Tôi thấy ông liếc nhìn về khuôn cửa sổ của chúng ta. Anh có muốn tôi thử cầu may với cái xe đạp không? - Tôi nói.

- Anh Watson, tôi không tin là anh ngang tầm với ông ấy. Tôi hy vọng từ giờ tới tối, tôi sẽ thuật lại với anh một vài tin tức. Thêm một lần nữa, bạn tôi trở lại về, đây chán nản.

- Tôi đã theo cái hướng mà ông đã đi cả ngày hôm nay, tôi đi thăm từng thôn xóm nhỏ ở bên phía

Cambridge, tôi đã tán gẫu với các chủ quán và các bà nội trợ. Tôi đã thám hiểm mà không thành công. Trong cái vương quốc của những người uể oải này, chẳng ai buồn để ý đến sự xuất hiện của một cỗ xe do hai con ngựa kéo. Ông bác sĩ lại ghi thêm một điểm nữa. Một bức điện cho tôi à?

- Phải: "Hãy hỏi Pom-pê của ông Di-xơn. Trinity College". Tôi chẳng hiểu gì hết.

- Ô, nó khá rõ mà! Ông bạn Ô-vơ trả lời cho tôi thấy. Tôi sẽ viết ít hàng gửi ông Di-xơn và cơ may của chúng ta có cơ xoay chiều. Nhân đây, đã có kết quả trận đấu bóng chưa?

- Rồi, Oxford đã thắng một bàn. Những câu chót viết: "Sự thất bại của một đội mặc đồ xanh là do thiếu cầu thủ Tô-tân".

- Nhưng dự đoán của anh bạn Ô-vơ đã thành sự thực. Chúng ta hãy đi ngủ sớm, bởi vì ngày mai sẽ có những biến chuyển lớn.

Lúc thức giấc, tôi thấy Holmes đang ngồi bên ngọn lửa.

- Tôi vừa làm một cuộc dạo chơi nho nhỏ và tất cả đều thuận lợi. Anh hãy ăn một bữa điểm tâm cho chắc bụng, bởi vì chúng ta sẽ không ăn khi theo tới tận cái hang của ông ta.

- Vậy, ta mang theo bữa điểm tâm, bởi vì cỗ xe đã đậu trước cửa nhà ông ta rồi kìa.

- Không sao. Cứ để cho ông ấy đi. Khi anh đã ăn xong, tôi sẽ giới thiệu anh với một nhà thám tử lỗi lạc.

Tôi gặp Holmes trong sân chuồng ngựa; anh ta mở cửa một cái chuồng chó và dắt ra một con chó béo lùn, có

đôi tai thông xuống, lông trắng và vàng. Holmes nói bạn Pom-pê là niềm kiêu hãnh của giống chó săn.

Anh dẫn nó tới cửa nhà ông bác sĩ. Con chó đánh hơi chung quanh nó một lúc, rồi với một tiếng ào ào bị kích động, nó chạy nhanh xuống đường phố, lao về phía trước. Trong gần nửa tiếng đồng hồ, chúng tôi đã rời khỏi thành phố và chúng tôi đã đi vội trên con đường nông thôn. Holmes nói:

- Sáng nay tôi đã đi dạo trong sân nhà bác sĩ và tôi đã dùng ống tiêm phun dầu hồi vào bánh sau cỗ xe. Một con chó săn tài giỏi sẽ đuổi theo một hướng có mùi dầu hồi cho tới tận chân trời góc biển. Ô, thằng cha ranh mãnh! Đây là lối mà hắn đã thoát đi vào tối hôm trước.

Bất chợt, con chó bỏ con đường lớn để lao vào trong một lối mòn có cỏ.

- Như vậy là con đường mòn này dành để bỏ rơi chúng ta? Bên tay phải chúng ta hắn là làng Trumpington. À, kìa là cỗ xe ngựa đang đỗ ra khúc quanh. Mau lên, Watson! Tới lúc quyết định rồi.

Anh lao vào trong một chỗ trống trong cánh đồng. Kéo theo Pom-pê đang bực bội. Chúng tôi vừa kịp núp vào sau hàng giậu thì cỗ xe vượt qua. Trong xe có bác sĩ Lê-li, ông còng hắn xuống, đầu gục trong hai bàn tay. Bộ mặt của Holmes cũng trở thành nghiêm trọng:

- Cuộc điều tra sẽ có một kết quả bi thảm! Nào ta đi, Pom-pê! Có một biệt thự trong cánh đồng.

Pom-pê buông ra những tiếng cầu nhàu ở bên ngoài hàng rào sắt, nơi mà những dấu xe ngựa hầy còn thấy rõ. Một lối đi dẫn vào trong biệt thự, Holmes cột con chó vào hàng rào, và chúng tôi vội vã bước vào. Holmes gõ lên

cánh cửa nhiều lần mà không có ai trả lời. Ấy thế mà ngôi biệt thự không hoang vắng, bởi vì có một tiếng động bị nghẹt, vọng tới tai chúng tôi: một thứ tiếng rên rỉ tuyệt vọng, một thứ tiếng rầm rì buồn bã một cách kinh khủng. Holmes dừng lại, ngó lại phía sau chúng tôi. Trên con đường mà chúng tôi vừa đi, một cỗ xe ngựa lại hiện ra. Holmes reo lên.

- Ông bác sĩ lại trở lại, vậy là giải quyết xong tất cả một lần. Chúng ta buộc phải xem chuyện gì xảy ra nơi đây trước khi ông ta tới.

Anh mở cửa ra và chúng tôi bước vào trong gian tiền sảnh. Tiếng rì rầm nổi bật lên; nó từ trên cao vọng xuống. Holmes leo lên và tôi theo anh. Anh đẩy một cánh cửa hé mở. Chúng tôi đứng bất động, sững sờ vì cảnh tượng hiện ra trước mắt: một phụ nữ, trẻ và đẹp, nằm dài trên giường, đã chết. Dưới chân giường, một chàng trai đang khóc nức nở. Anh ta chỉ ngẩng đầu lên khi Holmes đặt một bàn tay lên vai anh.

- Có phải ông là Tô-tân.

- Phải... Nhưng quý ông đã đến muộn mất rồi. Cô ấy đã chết.

Kẻ bất hạnh bị bối rối đến nỗi đã làm chúng tôi với những thầy thuốc được mời tới khám bệnh. Holmes chưa kịp nói vài lời an ủi thì tiếng bước chân trên cầu thang và cái bóng khắc khổ của bác sĩ Lê-li hiện ra nơi ngưỡng cửa. Bác sĩ nói:

- Vậy là, quý ông đã tới đích. Trước mặt người chết, tôi xin thề là nếu như tôi còn trẻ, thì thái độ quái gở của quý ông chắc chắn sẽ bị trừng trị. - Xin bác sĩ thứ lỗi. Tôi tin là có sự hiểu lầm! - Holmes nói, giọng

trang nghiêm - Nếu bác sĩ vui lòng xuống dưới chúng ta sẽ hiểu lẫn nhau.

Chúng tôi ngồi trong phòng khách ở tầng trệt.

- Xin mời! - Ông bác sĩ nói.

- Tôi không phải là người làm công cho huân tước Giêm và trong vụ này, những thiện cảm của tôi không hề dành cho nhà quý tộc đó. Khi có một người bị biến mất, tôi có nhiệm vụ tìm hiểu số phận của anh ta ra sao. Tôi đã tìm thấy. Vậy là công việc của tôi đã xong. Nếu sự mất tích này không kéo theo những điều gì phạm pháp, thì ông có thể tin cậy ở sự kín tiếng của tôi.

Bác sĩ Lê-li tiến lên một bước và bắt tay Holmes:

- Ông là một người dũng cảm. Tôi đã hiểu lầm ông. Ông đã biết nhiều: nhưng tôi cũng xin được nói thêm đôi câu: Cách đây một năm, Tô-tân tới sống ở Luân Đôn và yêu say đắm cô gái con bà chủ nhà. Anh cưới cô ta. Cô ấy đẹp, thông minh và tốt bụng. Nhưng Tô-tân lại là kẻ thừa kế ông già quý phái kia, và tin báo về đám cưới chắc chắn sẽ làm tiêu tan tất cả "những hy vọng thừa kế của anh ta". Tôi biết rõ chàng trai đó. Tôi yêu thương anh ta vì anh ta có nhiều phẩm chất lớn. Chúng tôi đã cố che giấu đám cưới với mọi người. Nhờ ở ngôi biệt thự cách biệt này và cũng nhờ ở sự kín tiếng riêng, Tô-tân đã thành công cho tới nay. Nhưng bất thành linh, cô gái bị bệnh lao phổi ác tính. Chàng trai gần như điên lên vì buồn rầu. Anh ta buộc phải tới Luân Đôn, nơi anh phải tham dự trận đấu. Việc rời bỏ hàng ngũ trong giờ quyết đấu sẽ làm lộ hết mọi chuyện. Tôi đã trấn an anh ta bằng một bức điện, và anh ta đã trả lời bằng một bức điện, van nài tôi hãy làm hết sức

mình. Đó là bức điện mà dường như ông đã đọc bằng cách nào đó tôi không sao hiểu nổi. Tôi đã không hề nói rõ về căn bệnh của cô gái; nhưng tôi có viết thư nói rõ cho ông-già-vợ anh ta, và ông đó, quá đỗi vụng về, đã tìm cách báo tin cho Tô-tân biết. Kết quả là anh ta đã bỏ trận đấu, quay về đây trong một trạng thái gần như điên loạn. Từ khi về đây, anh ta luôn luôn ngồi ở chỗ đó, quỳ ở bên giường. Nhưng sáng nay, thần chết đã hoàn thành công việc. Đó là tất cả, ông Holmes? Tôi tin chắc rằng tôi có thể hoàn toàn tin cậy vào sự kín tiếng của ông và của bạn ông.

Holmes siết chặt bàn tay bác sĩ, rồi nói:

- Anh Watson, chúng ta đi thôi.

Chúng tôi buồn bã rời khỏi ngôi nhà có đám tang.